

Tisto nedeljo sem bila edina obiskovalka na vrhu Vevnice. Med oblaki, ki jih je bilo vedno več, se je še vedno lesketalo modro nebo; nekje med plastmi svežega zraka, med valovi rahlega vetriča se je na široko razpetih krilih pripeljala k meni črna, rumenokljuna kavka. Ustavila se je na skali kak meter od mene, zagotovo je bila moja stara znanka. Pozdravili sva se, spregovorili besedico, dve, potem je odjadrala naprej. Sledila sem ji z očmi, ko jo je nevidna sila ponesla nad greben proti Mangartu. Lahkotno je premagovala daljave in skoraj sem ji zavidala, ko se je v modrini neba igrivo sprehajala med čudovitimi skalnimi vrhovi. Zaželela sem si, da bi me ponesla s seboj. Tako čudovito veliko imava, obe. Svobodo neskončnih poti, tišino modrega neba, skrivnosti sivega skalovja, rahel, ravno pravšnji veter, toploto sončnih žarkov, lepoto poletnega cvetja in zelenih trav ...

Neverjetna globina, nato umiritev

Greben se zahodno od Vevnice kmalu razcepi na severozahod, proti Mangartu, in na jugozahod – proti Jalovcu. Jaz pa sem se spustila proti severu, proti mogočni severni steni, prek katere je speljana zavarovana pot Via della Vita. Resnično lepo je v sivem skalovju; prepustila sem se zahtevnosti poti, se spuščala ob jeklenicah po strmih in navpičnih stenah. Slika globine pod menoj je bila neverjetna, ustavila sem se in občudovala velikansko, prelepo arhitekturno sten, skalovja in grušča okoli sebe.

Spustila sem se po melišču proti Stari planini in naprej proti jezeroma. Čudovita tura se je počasi končala. Končal se je še en dan, ko sem bila lahko v svetu, ki ga imam tako zelo rada. Sezula sem si čevlje, se bosa sprehodila k jezeru in še enkrat pozdravila mogočne stene, vrhove in zelene doline. Do naslednjic. ●

Greben Rateških Ponc in Vevnica ✍ Andrej Stritar

Greben med dolino Planice v Sloveniji in dolino Belopeških jezer v Italiji zlahka razglasimo za najveličastnejši visokogorski greben Julijcev. V njem so vabljivi, težko dostopni vrhovi, ki so sicer po grebenu povezani s slabo označeno potjo, vendar obisk nikakor ni lahek in je primeren le za izkušene gornike.

Visoka Ponca, 2274 m

Najvišja izmed treh Ponc in najbolj pomaknjena na sever. Sprva gremo od kočice Luigija Zachija po strmi poti v vedno bolj razbito grapo. Više stopimo v zavarovano steno na levi in plezamo po njej do vrha. Zelo zahtevno, 3 ure od kočice, 4 ure iz doline.

S sosednjo Srednjo Ponco je povezana z izpostavljeno markirano potjo po grebenu, 45 min.

Srednja Ponca, 2230 m

Najlažje dostopna Ponca. Nanjo vodi edina markirana pot na greben iz Tamarja. Od doma proti Jalovcu, kmalu pa na prvem razcepu na desno in strmo navzgor do vrha. Zahtevno, 3–4 ure.

Od kočice Luigija Zachija gremo po isti poti kot na Visoko Ponco, v zgornjem delu pa na desno po strmih travah in skalovju na vrh. Zahtevno, slabo markirano, 3 ure od kočice, 4 ure iz doline.

Vevnica, 2340 m

Nanjo sicer vodijo markacije, vendar je vzpon silno zahteven ali pa zapleten.

Malo je znano, da je najlažje dostopna iz doline Koritnice. Iz Loga pod Mangartom sledimo markirani poti proti Mangartu visoko v strmine pod vrhom Koritniškega Malega Mangarta. Tam na razcepu zavijemo na desno in nadaljujemo pot do bivaka Tarvisio na Robu nad Zagačami. Le nekaj zavarovanih mest, 5–6 ur. Od bivaka je še slaba ura do vrha (pot je v prvem delu zavarovana).

Najzahtevnejši je vzpon po poti Via della Vita iz doline Belopeških jezer. To je ena najtežjih zavarovanih plezalnih poti v Julijcih, zato se je seveda lotimo le z ustreznim znanjem in opremo. Od kočice Luigija Zachija do vstopa potrebujemo dve uri, sledita še dve uri plezanja ob

Grebensko prečenje

Pot po grebenu je bila nekoč v celoti markirana in zavarovana, vendar so markacije močno zbledele (to na grebenu niti ni velik problem), jeklenice pa potrpane. Večjih težav sicer ni, vendar je greben primeren le za izurjene. Dobro zavarovan je le del poti od škrbine med Strugom in Vevnico do vrha Vevnice (zelo zahtevna plezalna pot).

Prečenje od severa proti jugu je opisano v članku Jane Remic. Ta različica je izredno dolga in naporna: 4 ure do Visoke Ponce, vsaj 4 ure do Vevnice, pa še 3 ure sestopa, skupaj vsaj 11 ur.

Udobnejša je nasprotna varianta s spanjem v bivaču Tarvisio. Prvi dan do njega po Via della Vita, 4–5 ur, drugi dan pa čez Vevnico na Strug, Zadnjo Ponco in do Srednje Ponce, 4–5 ur. Po želji še na Visoko Ponco.

jeklenicah (zelo izpostavljeno) do razcepa blizu bivaka Tarvisio. Od tam na levo po lahkem svetu in v slabi uri na vrh. Zelo zahtevna zavarovana pot, 5–6 ur od kočice, uro več iz doline. Obstaja še napol plezalna Kugyjeva pot naravnost na Strug in naprej na Vevnico. Od kočice Luigija Zacchija gremo po neprijetno zagrūščenem svetu visoko pod strmi del ostena pod Strugom. Tam naletimo na debelo jeklenico, ki pa nam pomaga le prvih sto metrov. Naprej jeklenic ni, možno pa je varovanje ob pomoči fiksnih klinov. Plezarija ne presega I. stopnje. Pod grebenom na razcepu na desno in ob jeklenicah strmo na vrh. Zelo zahtevno, 4 ure.

Koče:

Luigij Zacchi, 1380 m, dostopna v eni uri od parkirišča ob zgornjem Mangartskem jezeru. Odprta v poletni sezoni.
 Dom v Tamarju, 1108 m, na koncu ceste v Tamar. Odprt vse leto. Poleti se da peljati v dolino do osme ure zjutraj in po šesti popoldne.

Vodnik:

Tine Mihelič: Julijske Alpe, PZS, 7. izd., 2003

Zemljevida:

Jalovec in Mangart, 1 : 25.000, PZS
 Alpi Giulie Occidentali Tarvisiano, 1 : 25.000, Tabacco 019